

DEN NATIONALE SCENE

NB Rana
Depotbiblioteket

Sugar

AV PETER STONE OG BOB MERRILL MUSIKK AV JULE STYNE

SUGAR

Av Peter Stone og Bob Merrill
Musikk av Jule Styne
Oversatt av Runar Borge

Regi: Ivar Tindberg
Scenografi: Tore Sæther
Kostymedesign: Ingvild Hovind
Koreografi: Jonas Georg Digerud
Musikalsk arrangement: Helge Lilletvedt
Kapellmester: Olav Dale
Lysdesign: Geir Hovland
Lyddesign: Bjarte Våge
Lydkomposisjon: Jonas Georg Digerud
Maske: Margot Ystebø
Repetitør: Helge Lilletvedt
Musikalsk leder: Jan Kåre Hystad
Sanginnstudering: Oddbjørn Hanto
Dramaturg: Terje Lindberg

Med

Jerry/ Daphne: GEIR KVARME
Joe/ Josephine: BJØRN WILLBERG ANDERSEN
Sugar Kane: LINE VERNDAL
Sweet Sue: RAGNHILD GUDBRANDSEN/ RHINE SKAANES
Bienstock: GERALD PETERSEN
Sir Osgood Fielding: SVERRE RØSSUMMOEN
Spatz Palazzo: EVEN LYNNE
Dude, m.m.: BERNHARD ARNØ
Gangstere m.m.: PETTER AAGAARD, FREDRIK BERG HANSEN,
LARS JACOBSEN, JOSTEIN KIRKEBY-GARSTAD og
ØYVIND BOYE LØVOLD
Olga: JOHANNA IRVING
Dolores: HILDEGUNN ØISETH
Mary Lou: HELEN ERIKSEN
Rosella: INGA RENNEMO JOHANSEN
Emily: HALDIS BÅRDSSEN

Musikere:

Olav Dale – treblås, Helen Eriksen – saksofon, Hildegunn Øiseth – trompet,
Sindre Dalhaug og Haldis Bårdsen – trombone, Helge Lilletvedt – piano, Tom
Harry Halvorsen – synthesizer, Ole Amund Gjersvik – bass, Inga Rennemo
Johansen – trommer og Harald Mæland – trommer, perkusjon.

Inspisient: Helen Hoff

Rekvisitør: Åsa Nord/ Cathrine Hopstock

Sceneteknisk ansvarlig: Anders Henne

Sufflør: Marit Sognnes

Dekor og kostymer er produsert på Den Nationale Scenes verksteder.

Premiere Den Nationale Scene, Store Scene 6. mars 2004
Forestillingen varer 2 timer og 50 minutter, inkl. pause.

LINE VERNDAL

Kjære publikum

Filmen *Some Like it Hot* kom i 1959. Billy Wilder, som laget filmen, er en av de mest allsidige auteurer på film. Satiren var hans beste våpen: "Å blande litt eddik i cocktailen".

Ikke uten grunn har filmen siden rangert som nr. 1 på listen over de 10 beste amerikanske komediene. Musikalversjonen av denne filmen, *Sugar*, kom på Broadway i 1972 og sveipte med seg 4 Tony Awards. Komponisten Jule Styne sto bak den, slik han også gjorde med bl.a. *Gypsy* og *Funny Girl*, andre store musikalsuksesser pluss musikken til en rekke filmer, fra *Die Hard* til *Peter Pan*. Siden urpremierer har musikalen dukket opp på ulike scener, med Lill

Lindfors i Stockholm og Mia Gundersen i Oslo.

Historien er en rendyrket komedie og gangsterparodi, full av tvetydigheter, slapsticks og kjønnsroller snudd på hodet. En harselas med både kjønn og sjanger, men hele tiden med varme bakom skikkelsene. Sluttreplikken i stykket oppsummerer godt historiens toleransebudskap.

Med *Sugar* fortsetter vi Den Nationale Scenes tradisjon med musikkteater, med nok en ny vår-musikal.

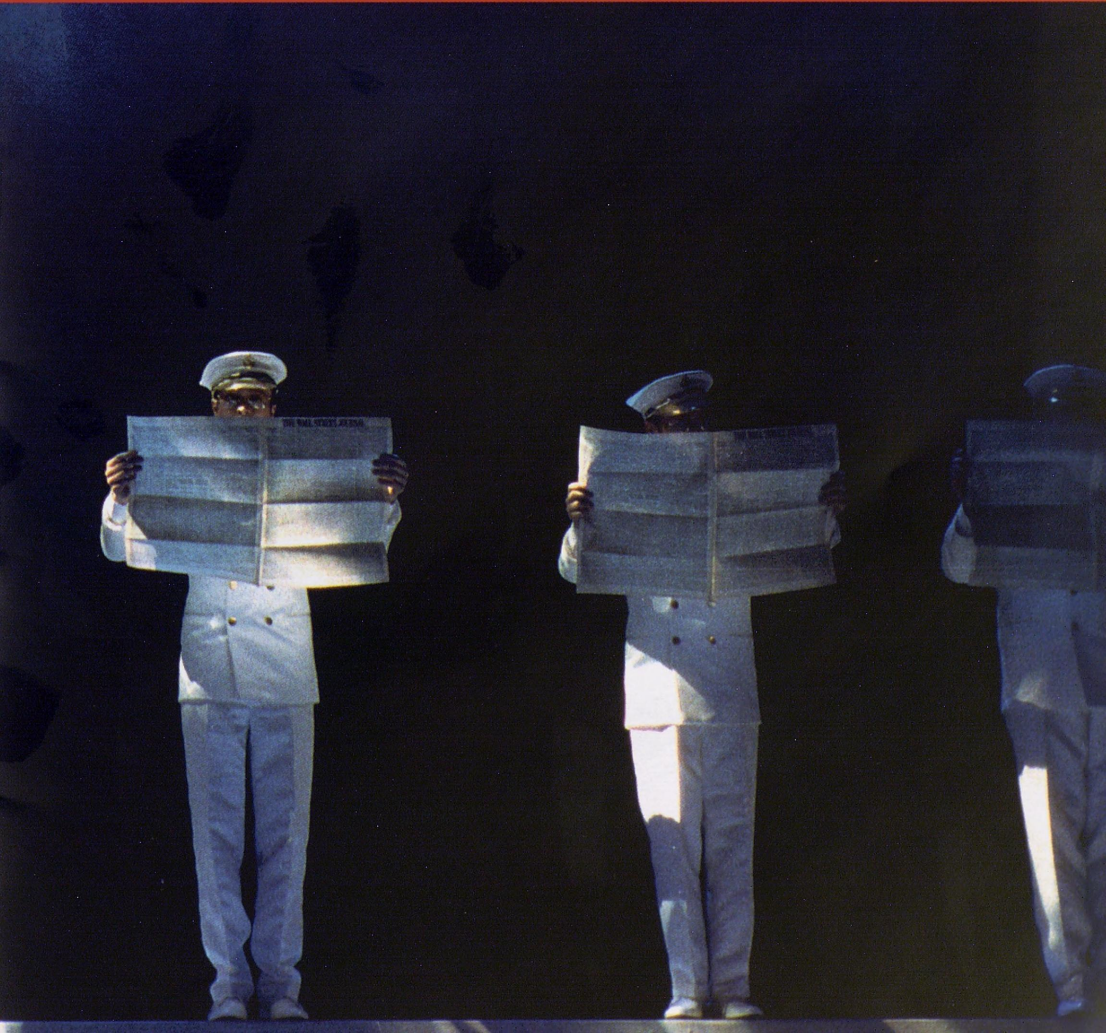
God fornøyelse!

Morten Borgersen
teatersjef

LINE VERNDAL

Bak: JOSTEIN KIRKEBY-GARSTAD, BERNHARD ARNØ, ØYVIND BOYE LØVOLD
Foran: BJØRN WILLBERG ANDERSEN, GEIR KVARME

LINE VERDAL

BJØRN WILLBERG ANDERSEN, GEIR KVARME

Bak: HELEN ERIKSEN, JOHANNA IRVING
Foran: BJØRN WILLBERG ANDERSEN, GEIR KVARME

NØDEN LÆRER NØGEN

Kvinner og menn har forskjellig fasong. Det er åpenbart, og det er lov å si det høyt. Alle andre forskjeller er problematiske å snakke om. Vi ser at de fins, men den moderne og høflige måten å behandle disse forskjellene på, er å gå ut fra at de er tillært, at de begynner med rosa/lyseblå sokker og fortsetter hele livet. Selv ønsker jeg å være en høflig og moderne mann. Derfor vil jeg for eksempel ikke påstå at jeg har et lukeparkeringsgen, og at kvinner mangler det. Tvert imot vil jeg hevde at det ikke finnes noe gen for lukeparkering. Når kvinner ikke kan lukeparkere, er det noe som begynte med de rosa sokkene. Som Simone de Beauvoir hevdet: Man er ikke født kvinne – man blir det.

Kvinner i mannsklær er pikant. Menn i dameklær er morsomt. Hvorfor er det sånn? Fordi vi – både kvinner og menn – tillegger kvinner en eleganse som menn mangler. Det blir morsomt å se menn forsøke å imitere den elegansen, og gå på snørra. For eksempel når de går på høye hæler. (Strengt tatt er det svært få kvinner som virkelig kan gå på høye hæler, men de andre kvinnene har vett på å la det være.) Når vi ser menn i høye hæler, ser vi inkompetanse. Inkompetanse er morsomt, så lenge du har den på trygg avstand. For eksempel på teatret. Ikke hos tannlegen. En gang jeg var hos tannlegen, stoppet han plutselig det han gjorde i munnen min og sa "Å faen". Det er morsomt mange steder, men ikke i min munn.

Sugar viser at det er lett å være mann, men at å være kvinne er en kunst. Unntatt for *Sugar* selv. For henne kommer det naturlig, og det er hennes problem. Joe og Jerry later som om de er noe annet enn det de er. *Sugar*, stakkar, er ikke i stand til å late som noe som helst.

Det er morsomt når menn kler seg ut som kvinner, men ikke når de gjør det fordi de har lyst. En mann som frivillig ifører seg feminine klær og sminke kan være en estet (Quentin Crisp, en kabuki-skuespiller, Morten Abel), han kan være et kjønnsobjekt for begge kjønn (Mick Jagger, David Bowie, Michael Jackson), eller han kan være latterlig (Dame Edna, Flettfrid, *The Sweet*). Flettfrid kunne ikke vært spilt av en dame. En stor del av humoren består i at publikum gjennomskuer rollen.

Men mannen som er nødt til å iføre seg kjole og høye hæler for å få orden på livet sitt, kanskje til og med for å redde livet – dét er noe annet. Det hører til fiksjonen. Der er det til gjengjeld svært populært, nærmest en standardøvelse i komediefaget. Som vi ser i *Tootsie*, *Mrs Doubtfire*, *Nuns on the run*, *La Cage aux Folles/Lånte fjær*. Men før dem alle kom *Some Like it Hot*, regissør Billy Wilders klassiske komedie, som etter hvert tok steget fra lerret til scene.

Moroa oppstår når Joe og Jerry er tvunget inn i klærne, når deres maskuline jeg stritter imot sitt nye hylster; når innholdet går i strupen på formen. Siden det å være kvinne er en kunst, er det også noe som kan læres. Hvis man vil. Eller noe man prøver å lære seg når man må, når

LADIES

MAND AT SPILLE KVINDE

man har snublet inn i St. Valentinsdags-massakren i Chicago og trenger en forklledning for å komme seg ubemerket til Florida. Nøden lærer nøgen mand at spille kvinne. I hvert fall å forsøke.

Filmen *Tootsie* viser oss det samme. Dustin Hoffmann spiller den mannlige skuespilleren Michael Dorsey, som er så kranglete at ingen vil gi ham jobb. Han får med andre ord ikke gjøre det eneste som gir livet hans mening. I en forstand vil han også være død med mindre det skjer en drastisk forandring. Den drastiske forandringen er at Michael begynner å gi seg ut for å være den kvinnelige skuespilleren Dorothy Michaels. Og hun får jobb. Michael kunne ikke bli en bedre mann uten først å bli en bedre kvinne. Men han kan ikke la noen få vite at Dorothy er en mann. Dermed er det, som det pleier å stå på baksiden av bøker, duket for trøbbel.

Joe og Jerry må også kle seg ut for å berge livet. Det hadde ikke vært morsomt om de bare var to vanlige helgetransvestitter. I stedet ser vi at moroa springer ut av desperasjonen. Det er morsomt nettopp fordi livet står på spill.

Kunne man snudd på flisa? Kunne *Sugar* vært en historie om to kvinnelige musikere som søker tilflukt i et herreorkester? Niks. En kvinne som blir mann, får høyere status. Og da er det ikke lenger en komedie. Da er det Barbra Streisand i *Yentl*. Komedien må handle om ydmykelse. Når Joe og Jerry må snakke med lysere stemme, snøre seg inn og gå på vanskelige sko, for deretter å bli tafset på av tvilsomme herrer, er det et kraftig statusfall vi er vitne til. De blir nå behandlet som de selv (og særlig Joe) i sitt forrige liv behandlet kvinner, og får dermed som fortjent.

Komedien bygger på at vi lever i et samfunn hvor det er gjevere å være mann enn kvinne. Det er et uspiselig premiss, men det kan dessverre minne om virkeligheten.

Vi ler av Joe og Jerry fordi de ikke overbeviser som kvinner. Masken er i konstant fare for å rakne: Gutta bruker feil stemme, de mister styringen når øredobbene skal av og på, de er tydelig beklemt over å måtte holde på kvinnerollen sammen med attråverdige kvinner. Masken sprekker, men de må holde på den. Dette har vi alle opplevd – kanskje ikke iført kjole og høye hæler, men vi har alle løyet for å unngå ubehag. Og som de gode menneskene vi er, tror vi ikke at vi er i stand til å lyve på en troverdig måte. Derfor er det våre egne brister vi ler av. Ingen er fullkommen.

God fornøyelse!

Knut Nærum

HELEN ERIKSEN, HILDEGUNN ØISETH

FREDRIK BERG HANSEN

EVEN LYNNE

Bak: BERNHARD ARNØ

PETTER AAGAARD

LARS JACOBSEN

INGA RENNEMO JOHANSEN, HILDEGUNN ØISETH, HALDIS BÅRDSSEN, HELEN ERIKSEN, JOHANNA IRVING,
Foran: RAGNHILD GUDBRANDSEN

SVERRE RØSSUMMOEN

LINE VERNDAL,
BJØRN WILLBERG ANDERSEN

Bak: ØYVIND BOYE LØVOLD

Bak: FREDRIK BERG-HANSEN

LINE VERNDAL

JUSTEIN KIRKEBY-GARSTAD

PETTER AAGAARD, ØVVIND BOYE LØVOLD, JOSTEIN KIRKEBY-GARSTAD

RAGNHILD GUDBRANSEN

GEIR KVARME, SVERRE RØSSUMMOEN

GEIR KVARME er Jerry og Daphne

Geir gikk ut fra Teaterhøgskolen i 1989 og er siden kjent fra både teater, film og TV. Han har bl.a. arbeidet ved Nationaltheatret, Torshovteatret og Oslo Nye Teater. Ved sistnevnte teater er han kjent fra bl.a. Juleoratoriet, Den gjerrige, den kritikerroste Enigmavariasjoner og Den syngende Frøken Detektiv. Han har også spilt i TV-suksesser som Jul i Blåfjell, Fredrikssons fabrikk, Roger i Nr. 13 og i spillefilmer som bl.a. Det perfekte mord og Når nettene blir lange. Ved Torshovteatret ble han tildelt Bjørnstjerne Bjørnson-prisen for rollen som Ellard Simms i Utendingen av Larry Shue. Denne våren står han for første gang på scenen i teaterhuset på Engen.

BJØRN WILLBERG ANDERSEN er Joe og Josephine

Bjørn har bakgrunn fra bl.a. Riss Dansekompani, har vært skuespiller ved div. film-, radio- og TVproduksjoner og ansatt ved Den Nationale Scene fra 1988. Her debuterte han i Henrik Ibsens Samfundets støtter og er siden kjent fra stykker som bl.a. Erling Gjelsviks Nordahl i våre hjerter, 1990, Norvald Tveits Bruedansen, 1991, Henrik Ibsens Peer Gynt, 1993, August Strindbergs Påske, 2001 og sist Jo, jo - bevares vell! av Arvid Ones og musikalen Kiss Me, Kate av Cole Porter, begge 2002.

LINE VERNDAL er Sugar Kane

Line gikk ut fra Teaterhøgskolen i 1995 og har siden vært tilknyttet Oslo Nye Teater, Teatret Vårt i Molde, Rogaland Teater, NRK Drama og Det Norske Teatret. Hun er kjent fra en rekke TV- og filmproduksjoner fra Brigaden og Lillelørdag på NRK, Nissene på låven på TV Norge og Timothy Dale Show på TV 2 til filmene Livredd, Ulvesommer og Kvinnen i mitt liv. Hun debuterer nå på Den Nationale Scene i rollen som Sugar.

RAGNHILD GUDBRANDSEN er Sweet Sue

Ragnhild er kjent fra både revy, teater, film- og radioproduksjoner. Hun har har hatt flere oppgaver på Den Nationale Scene, bl.a. i Anne Franks Dagbok, 1998, Romeo og Julie, 1999 og Erasmus Montanus, 2000, Roald Dahls Heksene, 2001-02, i take-away-kabareten Jo, jo - bevares vell!, 2002, Gunnar Staalesens 1900: Maskespill/ 1900: Maskefall, 2002 -03 og Jenta i sofaen 2003.

...De kveldene rollen som Sweet Sue ikke spilles av

RHINE SKAANES

Rhine er utdannet ved elevskolen ved Trøndelag Teater og kom derfra til Den Nationale Scene i 1967. Hun har også en periode vært ved Sogn og Fjordane Teater. På Bergensscenen er hun kjent for en rekke roller, ikke minst fra Hiroshima, min elskede av Marguerite Duras 1989, Hellemyrsfolket av Amalie Skram og Gunnar Staalesen 1992, My fair lady av Lerner og Loewe 1996 og Håvard Rems triologi Miriams beretning - Jule-evangeliet 1999, Maria Magdalena - Jesu virke 2001 og Jesu mor - Påskeevangeliet 2002. Hun er sist kjent fra Heksene av Roald Dahl 2001/ 2002, En svindler til besvær av Aleksandr Ostrovskij 2001, Et vintereventyr av William Shakespeare 2002, 1900: Maskespill/ 1900: Maskefall av Gunnar Staalesen 2002-03, Baal av Bertolt Brecht, Ronja Røverdatter av Astrid Lindgren, begge 2003 og Ved Kattemyra, 2004.

GERALD PETERSEN er Bienstock

Gerald gikk ut fra East 15 Acting School, England i 1979, og har siden vært tilknyttet bl.a. Sogn og Fjordane Teater, Det Norske Teatret, Trøndelag Teater, Riksteatret, Hordaland Teater, div. film og TVproduksjoner, senest Brigaden NRK1 2003, og som ansatt ved Den Nationale Scene siden 1992. Her er han kjent fra stykker som Den sjette dag av Erling Gjelsvik 1994, Namnet av Jon Fosse 1995, My fair lady av Lerner og Loewe 1996, Cabaret av Joe Masteroff og John Kander 2000 og sist Påske av August Strindberg, Seks personer søker en forfatter av Luigi Pirandello, begge 2001, Antigone av Mats Kjølbye og Alexander Öberg 2002, 1900: Maskespill/ 1900: Maskefall av Gunnar Staalesen 2002-03, Baal av Bertolt Brecht, Jenta i sofaen av Jon Fosse, begge 2003 og En Midtsommernattsdrøm av William Shakespeare 2004.

SVERRE RØSSUMMOEN er Sir Osgood Fielding

Sverre gikk ut fra Statens Teaterhøgskole i 1975 og har siden vært tilknyttet div. revy-, film-, TVproduksjoner og Den Nationale Scene. Her har han hatt sentrale roller i Forviklinger av Klaus Rifbjerg 1979, Sunshine Boys av Neil Simons 1983, Livet med Marilyn av Knut Faldbakken 1987 og Cirkus av Pavel Kohout 1990. Han er senest kjent fra En folkefiende av Henrik Ibsen 2001, Festen av Vinterberg, Rukov, Hr. Hansen, Kiss Me, Kate av Cole Porter, Antigone av Kjølbye og Öberg, familieforestillingen Dumme konger og grimme troll, alle 2002, Det klade hjertet av Astrid Saalbach, Gjøkeredet av Dale Wassermann og Ronja Røverdatter av Astrid Lindgren, alle 2003.

EVEN LYNNE er Spatz Palazzo

Even gikk ut fra Statens Teaterhøgskole i 1997 og debuterte samme år på Trøndelag Teater. Han har senere vært tilknyttet Nationaltheatret, Agder Teater, film- og TVproduksjoner, også som instruktør. På Den Nationale Scene er han sist kjent fra Jenta i sofaen av Jon Fosse, 2003 og En Midtsommernattsdrøm av William Shakespeare 2004.

BERNHARD ARNØ er Dude og flere roller

Bernhard er utdannet fra Romerike Folkehøgskole 1990-91 og har siden arbeidet ved en rekke scener, som Den Nationale Scene, Oslo Nye Teater, Riksteatret, Det Norske Teatret, Hålogaland Teater og i flere TV-, film- og radioproduksjoner. Han har også vært tilknyttet frigruppene Bondepiker og Kruttårnteatret og har erfaring fra regifaget.

PETTER AAGAARD er gangster og flere roller

Petter er utdannet ved Bårdarakademiet, han har jobbet flere år i utlandet som artist for Sunwing International og vært sanger og danser i forestillinger som Jesus Christ Superstar ved Agder Teater og Draumen om Narnia ved Det Norske Teatret. Han har også hatt oppgaver ved Wallmans Salonger, VG's sommerrevy og diverse show på TV. For tiden arbeider han også i Sound Solution Studios med selvkomponert musikk under artistnavnet Positivity.

FREDRIK BERG HANSEN er gangster og flere roller
Fredrik er utdannet ved Bårdarakademiet, han har erfaring fra flere teater- og revyoppsetninger, både som danser, sanger og regissør. Han har bl.a. spilt i Ibsens Peer Gynt ved Agder Teater og er en del av gruppen Naked boys singing, som turnerte landet med suksess i 2002.

LARS JACOBSEN er gangster og flere roller
Lars er utdannet ved Bårdarakademiets musikkteaterlinje, og har siden vært tilknyttet bl.a. Agder Teater, Det Norske Teatret, Riksteatret og div. TV-jobber som i Sugar av Peter Stone, Bob Merrill og Jule Styne, Ronja Røvardotter av Astrid Lindgren, Romeo og Julie av William Shakespeare og Jesus Christ Superstar av Andrew Lloyd Webber. Han har videre vært engasjert ved Den Nationale Scene siden våren 2002 og her har han spilt i Cole Porters Kiss Me, Kate, Alexander Öberg og Mats Kjelbyes Antigone og Et vintereventyr av William Shakespeare.

JOSTEIN KIRKEBY-GARSTAD er gangster og flere roller
Jostein er utdannet ved Bårdarakademiet og har medvirket som danser og sanger i en rekke teaterproduksjoner i Norge, sist i Bergen i Cabaret ved Den Nationale Scene, og ellers bl.a. i Anne Franks Dagbok ved Agder Teater og Sugar på Chateau Neuf. Han har også arbeidet med regioppgaver og medvirket i flere kortfilmer og TVproduksjoner. Jostein jobber ellers som produksjonssjef i firmaet No Hands.

ØYVIND BOYE LØVOLD er gangster og flere roller
Øyvind er utdannet ved Bårdarakademiet, han har erfaring fra en rekke teatre, bl.a. Det Norske Teatret – her bl.a. i Frendelaus, Draumen om Narnia og Trollmannen fra OZ, Agder Teater – her Jesus Christ Superstar, Bryggeteatret- her i The Sound of Music og Gummi-Tarzan og Chateau Neuf - her i Oliver og har medvirket i flere show, TVproduksjoner, og revyer.

JOHANNA IRVING er Olga
Johanna er utdannet ved Performing Arts School, Dansforum, Göteborg og har siden deltatt i en rekke teater- og revyoppsetninger, samt TVproduksjoner: Fra Varieté 2001 på Ole Bull Teater, Varieté 2003 på Chat Noir og Cinderella ved The Derngate Theatre, London, til Tommys popshow på TV2, TVT med Trond Viggo Torgersen, NRK og The Generation Game ved BBC TV Center, London.

PETTER AAGAARD, LARS JACOBSEN, FREDRIK BERG HANSEN, BERNHARD ARNØ

HALDIS BÅRDSSEN, HILDEGUNN ØISETH, GEIR KVARME, HELEN ERIKSEN, INGA RENNEMO JOHANSEN. Foran: JOHANNA IRVING

LINE VERNDAL

Ivar Tindberg er regissør

Ivar har sin bakgrunn fra Oslos frittgående teaterliv som musiker, skuespiller og tekstforfatter i grupper som Lattergalen Teater og AS Dameteater&Søn. Han er utdannet ved Universitetet i Oslo og Statens Teaterhøgskole og fikk sitt gjennombrudd som teaterinstruktør med revyen Tusen år og like blid ved Det Norske Teatret i 1998. Siden har han hatt regiansvaret for tallrike cabareter, revyer og musikkteaterforestillinger, sist med Ingrid Bjørnovs Klassisk Hærverk som spilles for fulle hus på Scene West i Oslo. Ivar har skrevet tekster for scene, radio og TV og vært tilknyttet Nationaltheatret og Trøndelag Teater som dramaturg. Han hadde tekst

og regi for radio-operaen Bokken Lasson – sensibel suksess og vant den Prix Italia for beste europeiske musikkprogram i 2001, sammen med komponist Gisle Kverndokk. Disse to arbeider for tiden med en opera bygget over Johan Falkbergets Den Fjerde Nattevakt, et bestillingsverk fra Den Norske Opera med premieren høsten 2005. Her på Den Nationale Scene kjenner vi Ivars arbeid sist fra Roald Dahls Heksene på Store Scene 2001/ 2002.

Tore Sæther er scenograf

Tore har laget scenografi og kostymer til drama, musikaler og opera i over 70 oppsetninger i Sverige, Norge og Danmark, bl.a. ved Studieteatret i Malmö,

EVEN LYNNE

BJØRN WILLBERG ANDERSEN,
GEIR KVARME

GERALD PETTERSEN

Det Kongelige Teater i København, Svenske Riksteatern, Aalborg Teater, Malmö Stadsteater, Aveny Teatret i København, Stadsteater i Helsingborg og Göteborgsoperaen. Tore har gjestet Den Nationale Scene ved flere anledninger, i *Drikk for livet* av Kristin Sjøhoel 1988, *Don Juan* av Molière 1994, *Boogie Woogie* av Staffan Göthe 1994, *Pia Maria* av Karl Hoff 1995 og *Heksene* av Roald Dahl 2001 / 2002. I 2002 arbeidet han med oppsetningen *Lycksalighetens ø* av Rosenberg ved innvielsen av det nye operahuset i Umeå, og samme år holdt han utstillingen *Vikten av vatten* til innvielsen av det nye kulturhuset i Helsingborg. I hjembyen Malmö har Tore arbeidet med bl.a. Mozarts *Così fan Tutte*

og Ibsens *Samfundets Støtter*. I disse dager kan man se arbeidet hans i *Sound of Music* ved Göteborgsoperaen, der han også tidligere har gjort bl.a. Puccinis *Madame Butterfly*.

Ingvild Hovind er kostymedesigner

Ingvild gikk ut fra Kunst og Håndtverkskolen i 1989, og har arbeidet med design for teater og dans både innenfor institusjonsteatre og frie grupper, bl.a. *Carte Blanches* Festspillforestilling *Lux Aeterna* i 2002, *Ingun Bjørnsgaard* Prosjekt, *Un-Magritt Nordseth*, *Nationaltheatret* og *NRK*. Her på Den Nationale Scene kjenner vi henne sist fra *Heksene* av Roald Dahl i 2001/ 2002. For tiden studerer Ingvild også for å bli landskapsarkitekt.

Jonas Digerud er koreograf

Jonas gikk ut fra den Svenske Operas Balletthøgskole i Stockholm i 1987, og er kjent fra grupper som *Carte Blanches*, *Oslo Danse Ensemble*, *Scirocco*, *Bresée Dansekompani* og *Jo Strømgren kompani*, samt fra bl.a. *Riksteatret* og *Det Norske Teatret*. Han har hatt oppgaver i en rekke musikaler, show, TVproduksjoner og har satt opp egne forestillinger. I kveldens forestilling står Jonas også for lydkomposisjonene.

GEIR KVARME

Innkikk er et begrep i teatret som betyr at publikum kan se inn på visse sider av scenen, som en for å holde på illusjonen, ønsker å skjule. Denne faste spalten inneholder synspunkter fra teatersjefen, kanskje nettopp for å gi et visst innkikk

Innkikk

Kulturens plass

ØVIND BOYE LØVOLD, JOSTEIN KIRKEBY-GARSTAD, LARS JACOBSEN

Norsk kulturdebatt er oftest begrenset til personangrep og hersketeknikker. Kanskje nettopp derfor blir kulturstoffet i media deretter: Behandlet på en lite kunnskapsrik og interessant måte. Stort sett er dette stoffet kjendis-omtaler og tomme intervjuer, overfladisk fokus på bagateller rundt en teateroppsetning a la: "Han skifter kostymer 12 ganger!" eller "Hun spiser en bille hver kveld!". Ofte tæs uttalelser og tall totalt ut av en sammenheng, og som kjent er publikumstall for media det samme som suksess eller ikke. Gode resultater nevnes sjelden, mens dårlige nevnes alltid og med størst oppslag.

Journalistikken er inne i en voldsom utvikling når det gjelder å dyrke drittsekkene. Til tider konstrueres også sakene over et så spinkelt innhold og med diffuse kilder, slik at reportasjen blir uforståelig. Tabloidjournalistikken spiller uhemmet på det spektakulære og ekstreme og tar ofte for seg dem "som egentlig burde beskyttes mot seg selv". Det er grunn til å lure på hva denne utviklingen vil lede til og om man faktisk har øyne for det selv i media. "Vi har undervurdert våre leseres

kunnskapsnivå og interesseområde" uttalte Dagbladets nye redaktør forleden ved omlagging av avisen. Ja, slik er det faktisk mange av oss som føler og derfor blir vi igjennom avisen på et par minutter eller svitsjer videre til ny kanal.

"Dagbladet kan synes like kulturelt

opptatt av å vise nakne pupper som å anmelde god lyrikk", sier informasjonssjefen i Aschehoug til Morgenbladet. Kampen om nyhetene blant media handler om at redaksjonene først og fremst forholder seg til konkurrentene heller enn lesernes ønsker.

I Europeisk avistradisjon har kulturdekning et mer mangfoldig nedslagsfelt, det innebærer at analyser, kronikker, debatter og bakgrunnsstoff om kultur får plass sammen med politisk, sosialt og vitenskapelig stoff.

Når utenlandske korrespondenter ble spurt hva de bringer videre om norsk kulturliv til sine egne media, svarte de lite, fordi det var lite å hente om dette i norsk media. Media bestemmer seg for trender. Men det er ikke godt å si om dette er reelle aktuelle trender eller bare journalistens egen radius. Avisene blir også svært lokale. Riksavisene har problemer med å skrive om det som skjer utenfor Stortingsgaten, Karl Johan og NRK. Til tross for at leserne finnes i hele landet. Lokalavisene skriver helst om, og uten motforestillinger om, lokale kjendiser og deres tiltak..

Massemedia arbeider ofte på en lettvinnt måte, hvor det nærmest handler om menneskeofring, slik at de selv etterpå kan ta æren av resultatene. Det er ingen mulighet til å forsvare seg og ingen grenser for hva undersøkende journalistikk tillater seg. Etterpå kan man alltid si unnskyld og ta en presseetisk debatt. Og så er det på'n igjen. Det er nesten som en form for offentlig henrettelse for massene og den som stiller spørsmål ved dette er fiende av demokrati og yttringsfrihet. Vi ønsker en undersøkende og kritisk presse, hvis vi bare forstår agendaen og partene får komme til orde. Men ofte er media mest opptatt av seg selv. Den største debatten her hjemme i den siste tid, var omkring Hans Magnus Enzenbergers kritikk av norske avisers utenriksdekning og Nils Olav Åmås omtalte 10 teser for en kritisk kulturjournalistikk i Samtiden. Dette ble behørig dekket på avisenes kultursider og viljen til selvkritikk var påfallende borte. Diskusjonen om P4 og Kanal 24 fikk også enorme oppslag og media selv mente mye. Den angikk stort sett ingen av oss lyttere og lesere.

Det vi savner er mangfold, bakgrunnskunnskap, analyse og faktisk det å få relevant informasjon. Kulturlivet ønsker ikke servile forhåndsreklameoppslag, men artikler og kommentarer som går under overflaten og har noe å fortelle.

Vi trenger faktisk små offentligheter i vårt samfunn istedenfor de store. Innvirkning er ikke avhengig av størrelse og mainstream utelukket. Men av enkeltmennesker og miljøer som vil være med på å sette dagsorden og får komme til orde. Derfor er en rekke av våre mindre aviser og tidsskrifter blitt viktige, slik som Samtiden, Klassekampen og Morgenbladet, f. eks. De store mediene styres av lønnsomhetskrav og rating fra eiere. Med sviktende annonsemarked er de under press, som absolutt er med på å legge til rette for en overfladisk journalistikk. Dette gjør også kulturdekningen grunnere og det undervurderer oss som lesere og lyttere.

Morten Borgersen
teatersjef

Depotbiblioteket

04sd 15 818

DEN NATIONALE SCENE

Program nr. 4/ 2004
A/S Den Nationale Scene
Pb. 78 Sentrum, 5803
BERGEN
Telefon: 55 54 97 00
www.dns.no
Kr. 30,-

Ansvarlig utgiver: Morten Borgersen
Redaktør: Bente Aae
Redaksjon: Ivar Tindberg
og Bente Aae
Foto: Eirik Brekke
Grafisk utforming: Eva Tuft

www.dns.no

